TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

TP.HCM siết quản lý tàu cá không đủ điều kiện, tăng tốc chống khai thác IUU

07:40 12/09/2026

Toàn bộ 399 tàu cá không đủ điều kiện hoạt động tại TP.HCM đã được rà soát vị trí neo đậu, tọa độ và hình ảnh, không để tự ý ra khơi. Thành phố đồng thời tăng cường tuần tra, số hóa truy xuất nguồn gốc và hoàn thiện cơ chế phối hợp với Gia Lai trong công tác quản lý tàu cá và chống khai thác IUU.

Kiểm soát tàu cá không đủ điều kiện tại TP.HCM đang được đẩy lên một mức chặt chẽ hơn. Danh sách được cập nhật hằng tuần. Vị trí neo đậu được kiểm tra. Từng nhóm tàu có cán bộ địa phương theo dõi, phối hợp cùng lực lượng chức năng giám sát, không cho tham gia khai thác khi chưa hoàn thiện giấy phép, đăng kiểm hoặc thiết bị giám sát hành trình.

Kiểm soát tàu cá không đủ điều kiện tại TP.HCM đang được đẩy lên một mức chặt chẽ hơn. Danh sách được cập nhật hằng tuần. Vị trí neo đậu được kiểm tra. (Ảnh minh hoạ)

Đây là một trong những nhiệm vụ trọng tâm trong tháng cao điểm khắc phục các khuyến nghị của Ủy ban châu Âu sau đợt thanh tra lần thứ năm về chống khai thác hải sản bất hợp pháp, không báo cáo và không theo quy định (IUU).

Theo Sở Nông nghiệp và Môi trường TP.HCM, thành phố hiện quản lý 4.426 tàu cá có chiều dài từ 6 m trở lên. Toàn bộ số tàu đã được đăng ký, định danh, đánh dấu và cập nhật trên cơ sở dữ liệu nghề cá quốc gia VNFishbase.

Tỷ lệ lắp đặt thiết bị giám sát hành trình đối với tàu từ 15 m trở lên đạt 99,1%, tương ứng 2.141 trong tổng số 2.160 tàu. Số tàu còn giấy phép khai thác thủy sản đạt 94,9%, trong khi tỷ lệ tàu còn hạn đăng kiểm đạt 91,4%.

Theo dõi chặt từng tàu không đủ điều kiện

Trong tổng số tàu đang quản lý, TP.HCM xác định 399 tàu chưa đủ điều kiện khai thác. Các nhóm thiếu điều kiện được ghi nhận gồm 227 tàu chưa đủ điều kiện cấp giấy phép, 19 tàu chưa lắp thiết bị giám sát hành trình và 242 tàu hết hạn đăng kiểm.

Danh sách này được Sở Nông nghiệp và Môi trường rà soát hằng tuần, sau đó chuyển về chính quyền cơ sở và lực lượng chức năng để theo dõi. Các xã, phường phân công cán bộ phụ trách từng nhóm tàu, kiểm tra nơi neo đậu, cập nhật tọa độ, hình ảnh và niêm yết công khai danh sách tại địa phương.

Với những tàu neo đậu ngoài địa bàn đăng ký, cơ quan chức năng phối hợp với địa phương sở tại để xác minh vị trí. Thiết bị GPS cũng được sử dụng trong quá trình giám sát, hạn chế nguy cơ tàu tự ý rời bến khi chưa đáp ứng đầy đủ điều kiện hoạt động.

Đến nay, thông tin về vị trí neo đậu, tọa độ và hình ảnh của toàn bộ tàu không đủ điều kiện trên địa bàn đã được cập nhật. Đây là cơ sở để kiểm soát từ nơi neo đậu, thay vì chỉ phát hiện vi phạm khi tàu đã ra biển.

Công nghệ giám sát hành trình và truy xuất nguồn gốc góp phần tăng tính minh bạch của thủy sản khai thác. (Ảnh minh hoạ)

Hoạt động tuần tra cũng được mở rộng tại bãi ngang, bến tự phát và cửa sông, những khu vực thường có tàu neo đậu để tránh sự kiểm tra. Yêu cầu đặt ra là kiểm soát toàn bộ tàu xuất, nhập qua trạm biên phòng và cảng cá; đồng thời giám sát tàu không đủ điều kiện và tàu của địa phương khác hoạt động trên vùng biển thành phố quản lý.

Lực lượng kiểm ngư đã thực hiện 3 chuyến tuần tra trong 26 ngày, huy động 64 người tham gia và kiểm tra 182 tàu cá. Qua kiểm tra, 31 tàu bị phát hiện vi phạm, tổng số tiền xử lý hơn 1,35 tỷ đồng.

Công tác thực thi pháp luật cũng được đẩy nhanh. Trong năm 2026, lực lượng chức năng phát hiện 252 vụ việc, đã xử lý 224 vụ, đạt 88,89%; 28 vụ còn lại đang tiếp tục xác minh.

Trong số 224 vụ đã hoàn tất xem xét, 128 vụ được xác định có vi phạm hành chính và đã xử lý toàn bộ. Có 96 vụ không phát hiện vi phạm sau xác minh nên được khép hồ sơ. Nguyên nhân chủ yếu liên quan đến tàu mất kết nối thiết bị giám sát hành trình nhưng chủ tàu, thuyền trưởng đã báo cáo vị trí đúng quy định; một số tàu bị chìm, cháy hoặc mất kết nối khi đang ở trong bờ.

Từ đầu năm đến nay, TP.HCM không ghi nhận tàu cá bị nước ngoài bắt giữ. Đối với các vụ việc xảy ra trong năm 2025, cơ quan chức năng đã khởi tố hai vụ án về hành vi “Tổ chức cho người khác xuất cảnh trái phép”. Một vụ liên quan tàu BV-92699-TS cùng 12 ngư dân bị phía Trung Quốc bắt giữ vẫn đang được Bộ đội Biên phòng Thành phố điều tra, xác minh.

Kiểm soát nguồn gốc thủy sản từ cảng đến thị trường

Cùng với quản lý tàu cá trên biển, TP.HCM đang siết quy trình xuất, nhập bến và truy xuất nguồn gốc thủy sản trên hệ thống điện tử eCDT. Quy trình làm thủ tục được công khai tại các trạm kiểm soát biên phòng để chủ tàu, thuyền trưởng dễ theo dõi và thực hiện.

Từ đầu năm 2026, có 3.352 trong tổng số 4.428 tàu thực hiện thủ tục cập, rời cảng và xuất, nhập bến trên eCDT, đạt 75,7%. Sản lượng thủy sản khai thác bốc dỡ qua cảng đạt 93.800 tấn.

Cơ quan chức năng đã cấp 851 giấy biên nhận thủy sản bốc dỡ, 60 giấy xác nhận nguyên liệu và 205 giấy chứng nhận nguồn gốc thủy sản với tổng khối lượng 2.374 tấn. Việc đưa dữ liệu tàu cá, hành trình, sản lượng và hồ sơ nguồn

gốc lên hệ thống điện tử giúp rút ngắn quá trình đối chiếu, đồng thời hạn chế nguy cơ hợp thức hóa thủy sản khai thác trái phép.

Sở Nông nghiệp và Môi trường TP.HCM đã phối hợp với Sở Nông nghiệp và Môi trường tỉnh Gia Lai xây dựng và hoàn thiện dự thảo Quy chế phối hợp giữa Ủy ban nhân dân tỉnh Gia Lai và Ủy ban nhân dân TP.HCM trong công tác quản lý tàu cá và chống khai thác IUU. Hai địa phương thiết lập cơ chế thường xuyên để trao đổi, đối soát thông tin về tàu cá; kiểm tra tàu và thuyền viên khi cập cảng, neo đậu; giám sát hành trình và quản lý nhóm tàu có nguy cơ vi phạm cao.

Hoạt động phối hợp còn bao gồm kiểm soát tại cảng cá, truy xuất nguồn gốc thủy sản, xử lý vi phạm, bảo đảm an toàn cho người và phương tiện, tìm kiếm cứu nạn và giữ gìn an ninh tại khu vực tàu cá hoạt động. Thời gian ký kết quy chế đang được hai địa phương xem xét.

Các số liệu quản lý cho thấy phần lớn đội tàu TP.HCM đã hoàn thiện đăng ký, định danh và lắp đặt thiết bị giám sát. Tuy nhiên, 399 tàu chưa đủ điều kiện hoạt động, tỷ lệ khai báo trên eCDT mới đạt 75,7% và 28 vụ việc vẫn đang xác minh cho thấy những khoảng trống cần tiếp tục xử lý.

L.T